

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronként 10 kr-ért közölhetők.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak tőrfogatáért 4 krajczár.
Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítanak.
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

Katona-iskola K.-Vásárhelyen.

Kézdi-Vásárhely, 1891. április 6.

Városunknak és vidékének legforróbb ohajtását a című tett tétel képezi, nemcsak legforróbbat, tán legsürgősebbet is. Sokszor volt szőnyegen már e kérdés, mindig elodáztatott; sokszor hozta felszínre a közszükségérzete s mindig eredménytelenül. Számtalanszor volt, nemcsak mint Kézdi-Vásárhely, de mint a székelység életérdekének is egyik sarkalatos pontja, kifejezésre juttatva, feltüntetve, a nélkül, hogy a megvalósulás reménysugara felénk csillámlott volna.

Vajjon miért? Talán a megélhetésnek, a boldogulhatásnak oly sok eszközével rendelkezik népünk, talán a közművelődésnek, a nevelésnek oly sok oltára van városunkban, hogy a katona-iskola felesleges intézmény

lenne? Oh, nem. Hiszen el lehet mondani, hogy nem igen van hazánkban hasonló népességű város, — határszélen épen nincs — melyben a kulturintézmények ily csekély számban volnának. Melyik az a közel 5000 lakossal bíró város hazánkban, melynek ne volna polgári leányiskolája? Nekünk nincs; hiában vágnak erre a leánygyermekkel bíró szülők száza, még csak kilátás sincs rá, hogy a közeljövőben is legyen. Elviszi, kinek módja van, más városba leánygyermekét, s taníttatja nagy költséggel; kinek nincs módja, vagy gyermekeinek sokasága nem engedi a költséges taníttatást: az sópánkodik s átkozza végzetét, mely megtagadta tőle, mit sok másnak megadott.

De nem arról szölok, a mi nincs, hanem a mi van. A róm. kath. algimnáziumról, melynek megvan a maga speciális célja, rendeltetése, s azt szolgálja, nem teszek említést. Van tehát felső népiskolánk, de — mint tudjuk — ennek eddigi alakjában létjogosultsága nemcsak az érdekeltek, de maga a közoktatásügyi miniszter ur által is kétségbe vonatott, midőn polgári iskolává átváltoztatása a múlt évben kilátásba helyeztetett. Sőt tegyük fel, a miben már kételkedni sem szabad, hogy a következő iskolai évre már polgári fiúiskolánk lesz. Mindenesetre a helyzet kedvezőbb, az állapot örvedetesebb lesz a mostaninál, mert sokféle érdek lesz vele kielegítve, de az én erős meggyőződéseim, mindennapi tapasztalatom azt sugja, hogy az említett intézmények sem pótolják a katona-iskola hiányát; hogy miért, azt fejtegetni feleslegesnek tartom.

Állításom hőmérőjével a szülők érdeklődését s az iskolák által szolgált czélt tekintem.

Hogy ne tegyem ki magamat azon esetleges szemrehányásnak, hogy e kérdést mintegy üstökénél fogva vonzsolom elé, meg-

mondom, hogy mi szolgáltatott okot e cikk megírására.

Háromszékvármegye alispáni hivatala az iskolában leendő kihirdetés végett közelebből megküldötte a honvédelmi miniszter ur által közzétett, a katonai iskolákban rendszerezett alapítványi helyekre szóló pályázati hirdetményt. Közzétettem annak rendje és módja szerint. A szülők részéről az érdeklődés, a kérdezősködés, a felvétel feltételei iránti tudakozódás azóta állandóan napirenden van, elannyira, hogy ha kételkedtem volna a közönség azon óhajtatásának őszinteségében, hogy ide katonaiskola kellene; ha nem lettem volna meggyőződve, hogy a székely ember szeret és óhajt katonává lenni, erre elég alkalmam lett volna a napokban.

Aztán tekintsük a dolgot úgy, a mint van. Az államnak érdeke, hogy a hadseregnek olyan tisztjei legyenek, a kik minden tekintetben ütik a mértéket. Természetes, hogy a más vidékeken felállított katonaiskolák is ilyeneket nevelnek, de ha egy egész vidék uintegy arra van predesztinálva, hogy fiai katonáskodjanak, hogy minden csata alkalmával megmutassák, hogy: „Csak nem fajult el még a székely vér, minden kis cseppje drága gyöngyöt ér“ — logikus és észszerű, szerintem, hogy a haza szolgálatára az alkalom megadassék, a pálya ilyen alakban is megnyitassék, főleg ha már általa egy egész vidéken nagy mértékben segítve lesz.

De Kézdi-Vásárhely és a székelység egy katona-iskolához jogot is formálhat. Köztudomású dolog, hogy 1848. előtt K.-Vásárhelyen volt egy katona-iskola, mely a szabadságharc bevégeződése után megszüntetett. Ennek a felosztott iskolának palotaszertű épülete ma is megvan; laktanyául szolgál a honvédeknek. Építéséhez minden anyagot és minden napszámot ingyen adott a székelység, sőt a lelkes honfiak által katonaiskolai célra adott

A „Székelyföld“ tárczája.

Alföldi emlékeimből.

A kasznár ur.

(Folytatás.)

Az is megtörtént vele, hogy a hova csalamádét (keveréktakarmányt) kellett volna vetni, ott kukoricát, s a hol zabot akart termelni, krumplit ültetett s viszont, megfordítva.

Herélt jószág helyett akárhányszor vett nőtény állatot. A bárány helyett az anyabirkát ölette meg; s még Isten tudja, minő badarságokat követett volna el, ha alantas közegei nem ellensúlyozták baklővéseit.

A környéken legszebb fogata Demeter urnak volt. Volt is ezét irigye számtalan, de számba sem vette őket. Egy napon azonban levelet kap holmi lökötő potentáttól, melyben ez a „tisztességes“ keresetforrásból élő gányó értésére adja neki, hogy jól vigyázzon ám lovaira meg a kocsijára, mert — tetszik tudni — szemet szurt a puszta, fiainak az az uri jószág, s ha csak megsegíti Isten azt a bizonyos „társaság“-ot, olyan szépen kiveztik a telekről a lovakat a hintó elé fogva, hogy

másnap szeme-szája tátva marad bele a tekintetes kasznár urnak.

Névalírás hiányzott a levélből, de a fogalmazásból látni lehetett, hogy paraszt észjárásától telt ki az a szkriptum, de „okos paraszt“-tól ám.

Demeter ur nagyot nevetett a sültelen-főtelen ostobaságon, pedig sokan megmondták, hogy jól ügyeljen, mert az nevet igazán, ki utoljára nevet. Hanem könnyebben elhitte volna, hogy egy szép éjen a Tátra hegység csak úgy gyalogosan lesétál az alföldre s ott állandó tanyát üt, mint azt, hogy az ő lovait holmi eszeveszett ember megpróbálja elvinni. Ez a dolog lehetetlennek tűnt fel előtte.

És nem is alaptalanul. A telket magas kőfal vette körül. Az udvaron négy jól megtermett newfoundlandi kutya állt őrt éjjel-nappal, mindig szabadon. Az uradalmi cselédek zöme pedig éjszakánként az ispáni telken aludt, míg az erős tölgyfakapuk mesteri művű masszív zárrakkal vannak el látva, melyeknek nyitási módját ő s az udvaros tudja. (A kulcsok pedig éjjelenként Demeter ur párnája alatt hálának.) Így hát ilyen lehetősége komolyan még csak gondolni sem akart. Azt is hitte, hogy valamelyik ismerőse akarja ijesztgetni a levéllel.

Hogy micsoda czélt akartak elérni az önként ajánlkozó rablók ezzel az eljárásukkal, azt teljes biztossággal még ma sem tudja senki.

Egy este, valami balsejtelemről üzetve, még egyszer végigsétált a telken, s miután meggyőződött arról, hogy a kapuk jól zárva, szóval minden rendben van, és miután fegyvereit is lövésre kész állapotba helyezte, nyugtalanul dőlt ágyába pihenni.

Ugy hajnali 3 órakor zörgetnek ajtaján. Az udvaros kért bebocsátást. Demeter ur ugyan már azelőtt egy pár órával is hallott holmi zörgést, csattogást az ut felől, hanem annak a zajnak nem tulajdonított semmi fontosságot s még jól lehordta az udvarost, hogy mit alkatalankodik éjnek idején.

De mikor kinyitotta az ajtót s a belépő elkiáltotta magát, hogy: „Jaj nekünk, teéus uram, mert ellopták a lovakat, hintót s mindent, mi a fogathoz tartozott“, akkor az az óriási ember felordított, s mint egy ledőlt oszlop, roskadt össze nagy termete.

Még korán reggel ment a távirat a közeli városok rendőrségéhez e vakmerő rablásról, mely a fenti viszonyokat tekintve, igazán vakmerő volt, különös lévén a dologban az, hogy a kapuk zárjai érintetlenek valának, de bizony az elegáns fogatnak nyoma veszett örökre.

Egy hónap mulva ujlag levelet kapott Demeter ur, s abban egy névtelen ember jó díjért nyomra igértte vezetni őt olyan feltétel alatt, ha

74 ezer r. forintból 45 ezeret a két székely ezred bajnokai adtak — Orbán Balázs feljegyzése szerint — össze.

Jól tudom én, olvastam is, hallottam is, hogy a katona-iskolának Kézdi-Vásárhelyen való felállítását az intéző körök részéről többször felszínre hozott. Hogy azonban pozitív kéréssel városunk vagy Háromszékvármegye járult-e a magas kormányhoz, arról nem bírok tudomással. De erős a hitem, hogy kellő megokolással, odaadó utánjárással rá lehetne bírni a magas kormányt, hogy a székelység ezen jogos ohajtása kielégíttessék.

De azt mondhatná valaki, hogy ha a székelyek egész arra termett katonák, ám folyamodjanak a pályázati hirdetésért értelmében s a felvételre esetleg számíthatnak.

Nem úgy van a dolog. A székely ember megélhetési módja szűk korlátok közé van szorítva, eléggé bizonyítja egyebek mellett a tömeges kivándorlások. A székelynek inkább barázdái, mint nagy birtokterhei vannak. Ebből még arra sem telik, hogy egy bizonytalan s csak eshetőleges felvételért 20—30 frtot elutazzék. Aztán, ha egy-kettőt fel is vennének, azzal édes-keveset segítenének a székelységen.

Ezen katonai iskola felállításával, visszaadásával a cél az volna, hogy ebbe mind székely fiukat vegyenek fel, a mi míg egyfelől nem csekély mértékben csökkentené a szegény szülőknél gyermekeik jövő sorsa felől táplált aggodalmát, másfelől mégsem partikuláris, hanem állami érdekét elégitene ki, mert harcziakat, képzett tiszteket nevelne a hazának.

M. Sz. J.

Erdélyrészi Kárpát-Egyesület.

Az „Erdélyrészi Kárpát-Egyesület“, mely célul tűzte ki Magyarország erdélyi részének turisztai kiművelését, ezen ország rész természet szépségeinek ismertetését, különösen pedig fürdőinknek oly méretű bemutatását, a mint azt úgy fekvésük, mint gyógyhatásuk gazdagsága folytán megérdemlik, végre a hazai és külföldi személyforgalmat felénk irányozni: f. hó 3-án Sepsi-Szentgyörgyön a vármegyeház nagytermében alakította meg háromszékvármegyei osztályát.

Az alakulás előmunkálatainak vezetésére a gróf Bethlen Bálint elnöklése alatt álló egyesület megyének minden kulturális ügye és előhaladása iránt nemcsak melegen érdeklődő, de tényleg az ily irányu mozgalmakat kezdeményező főispánját, Posta Józsefet kérte fel. Hogy miként felelt meg

egy megnevezett napon abban a pusztai csárdában megjelenik, melyet a névtelen író kitűzött találkozási helyül; de a teáns ur nem állt neki a felvételnek. Inkább veszszen el minden, mint hogy majd többel érje be abban a csárdában, hol életben még sohasem járt. Demeter ur az életét féltem ismeretlen pártfogójától, a mi bizony — tekintve az akkori idöket — nem is volt csoda.

És az egész esetben az volt a legfeltűnőbb, hogy az a nagyszámu cselédség az egész história alatt úgy aludt, mint a bunda, s azokból ugyan semmit sem lehetett kiválatni. Egyik sem tudott semmire. Az udvaros is csak „ugy“ ébredt volt meg. Ő sem látott semmit. A kutyák még csak meg sem vakkantak egész éjen, holott a lókötők úgy ugáltak be az udvarra a végát felől és a saját kulcsukkal nyitották ki a praktikus zárat. Mikor a lovakat kivezették az ölből, abban két béres s az aajtó előtt a parádés kocsi aludt. A kocsi alvó kis bérest kitették onnan a földre, befogtak s egész csendben kihajtottak a telekről, sőt még egyikük hátra is marad kapuzárni és egy létra segítségével mászik ki a falon társai után. A vizsgálat egyebet nem tudott kisítni, mint hogy: ezt nevezik ám betyárvirtusnak! Demeter ur pedig büszke lehet arra, hogy éppen őt tisztelték meg a fufangos rablók e látogatással, mert lám, egy héti közforgalomban lesz igénytelen neve. Különben azt a jó tanácsot adták a savanyuképi károsnak, hogy legcélszerűbb lesz, ha huszonnégy órát sem vár be és ezt a „semmiről nem tudó“

ezen megbízatásának, bizonyítja azon körülmény, hogy rövid idő alatt immár 70 tagot számlál az egyesület s az alakuló gyűlést is megtartani lehetett.

A szép számmal összegyűlt alapító és rendes tagokat Potsa József főispán, mint az alakulás előmunkálatainak vezetésére az egyesület közgyűlése által megválasztott kiküldött üdvözölte, majd az alakuló gyűlést megnyitotta; lelkes szavakban esetelte az egyesületnek fontos közgazdasági és közjótékonyági céljait, mit a jelen voltak lelkesen megéljenztek. A titkári teendők ideiglenes ellátására Berecz Gyula igazgatót kérte fel. Konstatálta továbbá, hogy az alapszabályok értelmében (1., 10. §.) az egyesület keretén belül osztály alakulhat, a mennyiben az előírt 30 tagnál jóval több, 70 tag jelentkezett, sőt az évi tagsági díjakat is legnagyobb részben lefizették. A megjelentek lelkes tetszésnyilvánításai között az „Erdélyrészi Kárpát-Egyesület Háromszékvármegyei osztályát“ megalakultnak jelenti ki s felhívja a tagokat a tisztikar megválasztására.

Berecz Gyula igazgató, méltányolva Potsa József főispánnak, mint az egyesület megalakulási előmunkálatai vezetőjének sokoldalú fáradozását, indítványozza, hogy eddigi sikeres fáradozásaiért jegyzőkönyvi köszönet szavazzassék, egyben felkérendő lenne ő méltósága, hogy az egyesület további fejlődésének érdekében az elnöki tisztelet elfogadni méltóztassék. Potsa József főispán a jelenlévők lelkes éljenzése közben kijelenti, hogy az elnökséget elfogadja, mert ezen irányban is tért lát arra, hogy a Székelyföldnek szolgálatokat teljesítsen.

Megválasztottak ezek után alelnökökké: Tompa Miklós alispán, Seethal Ferencz nagybirtokos, Csipkay János erdőmester, Greguss János bányai igazgató, Hollaky Attila főszolgabíró és Dobay János rendőrkapitány. Titkárrá: Berecz Gyula áll. isk. igazgató. Jegyzőkké: Mihály János, Joós Imre, Keresztes Ede, Vántsa György, Incze Gyula, Ebergényi Gyula. Pénztárnokká: Bogdán Arthur.

Választmányi tagokká: Benedek János, dr. Barabás Sándor, Bogdán Géza, Balázs Pál, Bányai Kristóf, Béli Tivadar, dr. Daday Vilmos, Deák András, ifj. Farkas Ignác, Henter Béla, Herepei Sándor, Horváth István, Joós Elek, Mikovinyi Pál, Nagy György, Ötves Pál ifj., Rajos Zoltán, Remenyik Kálmán, Szentiványi József, Szűcs Gerő, Szűcs Albert, dr. Székely György, Sümegh Ignác, Tompa Imre, Tornay Gyula, Ujfalussy Mihály, Várnay Sándor, Vitályos Gyula, Zayzon Béla, dr. Zentay Dávid.

A választások befejezése után elnököl Potsa József főispán ur ő méltósága előterjeszti a köz-

cseléd-tábor szanaszét üzi a szélrózsa minden irányában, mert higgye meg, hogy egyszer még őt is kilopják a szobából. Demeter ur hűségesen szót fogadott jóakaróinak s azóta -- bele nem érve néhány koszos birkát, meg egy pár baromfit, szót sem szólva a malaczokról -- egy szeg nem sok, de még annyi sem veszett el a telekről.

És mindezek történetek vala a hetvenes évek elején.

Kálmán patvarista.

Álnév ez is, uraim, mint a többi. Nekem ez a név tetszett meg legjobban.

Magas, sugar gyerek volt Kálmán patvarista. Esetlen tagjai mint a szélmalom vitorlái usztak a levegőben. Orra is volt neki a la sós ugorka. Arczáról csak úgy sirt le a kópéság. Különbön fáintozott gyerek volt. Csak olyan merészül ne tudott volna hazudni. Ha aludt, ha ébren volt, a füllentések raja zsongott körülötte, s még a gondolatja is hazugság volt.

Különbön szeretete a bort, a dohányt s a szép leányokat. Élt-halt e háromért.

Már hogy egy uradalmi patvarista milyen személység, azt nagyon bajos hamarosan s egy szóból meghatározni.

Kálmánt a tatája gazdatiszti pályára szánta, hanem a gyerek ezen a téren pályátvesztett volt. Belőle földesurat kellett volna faragni.

A patvarista minden, a mi tőle csak kitelhetik. Ir, számol, másol, rendeleteket hordoz (a legtöbb-

gyűlésnek, hogy már legközelebb, valószínűleg már május 15-én egyik fürdőnkre kirándulást rendezünk, a melyre a központot, továbbá a társ-egyleteket s a nagy közönséget is annak idején meghívni fogjuk. A kirándulás előmunkálatainak elkészítése a választmányra bízott. Ennek feladata lesz továbbá a választmány tagjait, a jegyzőket 6 csoportra beosztani, a kik a 6 alelnök vezetés alatt a vármegye 2 városa és 4 járásának megfelelőleg 6 albizottságot fognak képezni.

A midőn még Seethal Ferencz alelnök az elnököl főispán urnak még egyszer legmelegebb köszönetét nyilváníti ezen kulturális intézmény buzgó felkarolásáért, elnök az ülést a közgyűlés tagjainak lelkes éljenzése közepette bezárja.

Itt megjegyezzük még, hogy a rendes tagok évi díja 2 frt, továbbá hogy tagsági jelentkezések még mindig elfogadtatnak. (Sz. N.)

Iparkamarai közgyűlés.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara április hó 2-án Tauszik B. Hugó elnöklése alatt tartott ez évi harmadik rendes teljes üléséről adjuk az alábbi kivonatos tudósítást.

Az ülés megnyitása előtt Szabó István alelnök Tauszik B. Hugó elnököt nevenapja alkalmából üdvözölvén, a kamara tagjai nevében meleg szavak kíséretében kívánt szerencsét és hosszantartó boldogságot, mire az elnök köszönetének adván kifejezést, ígérte, hogy a kamarának ez alkalomból is nyilvánítt bizalmával szemben igyekezni fog feladatainak valamint eddig, ugy ezután is eleget tenni.

Az elnöki közlések során tudomás vétel végett bejelentettek a következők, elnöklég elintézték ügyek.

a) A székely munkásoknak az állami üzemeknél leendő foglalkoztatása céljából a keresk. miniszter újabb felhívást intézett a kamarához, mit az elnökség nyilvánosságra hozott.

Ez ideig azonban csak egy géplakatos jelentkezett Maros-Vásárhelyről, kinek érdekében a szükséges lépések megtételtek.

b) A keresk. miniszter a kamara felterjesztése kapcsán intézkedett, hogy a Gróf Mikes-tele bükkszádi üveggyárból származó árukra a brassó-háromszéki helyi érdekű vasuton mérsékelt díjtételek alkalmaztassanak.

c) Ugyanazon miniszter ur Kiss Jakab udvarhelymegyei derzsi néptanítónak a kamara ajánlatára egy szövetség beszerzése céljából 75 forintot engedélyezett, azzal a kikötéssel, hogy az illető ennek fejében 3 éven át évenként legalább egy derzsi, vagy környékbeli leányt tartozik a szövetség kiképezni, s a szövetség csak ezután megy át tulajdonába.

d) A kereskedelemügyi miniszter ur, a törekvő iparos- és kereskedő ifjak számára alapított 300 frtos utazási ösztöndíjat, a kamara ajánlatára, Kiss Antal marosvásárhelyi asztalos segédnek adományozta, oly kikötéssel, hogy az ösztön-

szór gyalogosan), parancsokat vesz át és ad tovább, befogat, kifogat, sok esetben a kasznár küldöncze, napszámos-felügyelő, az asztalra bort hord fel, töltöget (s iszik, ha nem látják), a szakács tőle tudja meg, hogy ma az urak és asszonyok mit méltóztattak enni, és még számtalan teendője volna, melyek nincsenek ugyan korlátolva, de a melyek mégis a Kálmán kötelességei. Szóval ő egy modern cseléd. (Lshet, hogy más helyeken nincs ugy, de Kálmánt a tatája kívánságára kordában s folytonos tevékenységben tartották a patvarian.) Hanem patvarista Kálmán nem igen végezte el tervszerűen ezt a sokoldalú „aljas“ munkát és pedig két okból, primo: mert igen rest volt, secundo: mert jó családból származott. Szidták is eleget e két okért, különösen a primóért, de ő rá sem hederített a morgolódsokra.

Megtette az apjával azt a viczetet egy alkalommal, hogy nem lévén pénze, mit az apja ritkán küldött neki, jegy nélkül ült vonatra s így utánfizetéssel utazott hazafelé. Az is igaz, hogy fizetésképtelenség miatt az utolsó állomáson letartóztatták, de ez az esemény semmiféle gondot nem okozott neki, mert a kontóra cselekedett táviratozás után apja megjelent a fogoly Kálmán fölmentésére, s miután mindennel rendbe jöttek, leszámítva azt a néhány egészséges pofont, melyet apai örömeben a kedves fiu cifzerblattjára mázolt, teljes diadallal vitte haza „vakációzni“ elveszett báránykáját. (Folyt. köv.)

dijas, külföldi tanulmányutjának befejezése után, a miniszter ur elé jelentést tenni tartozik.

e) Ugyanazon miniszter ur a szász-régen-kocsárdi vonalról Predeál és Budapest felé és felől, a jelenleginél jobb vonatösszeköttetések létesítése tárgyában tett felterjesztésére értesítette a kamarát, hogy a f. évi május 1-én életbe lépendő nyári menetrend szerkesztésénél gondoskodott arról, hogy Szász-Régen és Maros-Vásárhely között mind a két irányban még egy-egy személyszállító vonat vezettessék be. Ezen új vonatok segítségével, valamint a 4815 sz. vonat korábbra helyezésével lehetséges lesz Szász-Régenből a 301. sz. gyorsvonattal Budapest felé, a 302. sz. gyorsvonattal Predeál felé az összeköttetést — a mi eddig hiányzott — helyre állítani.

f) Végül az elnök bejelentette, hogy az ipari és gyári alkalmazottaknak betegség esetén való segélyezéséről szóló 1891. évi XIV t. cz. ez évi április hó 1-én életbe lépven, az ezen törvény alapján létesítendő kerületi vagy területi betegsegélyező pénztárak alapszabályainak felülvizsgálása körül a kamarára is jelentékeny föladatak várnak, melyeknek a kereskedelmi és iparos érdekek szempontjából leendő helyes megoldására a közp. bizottság lesz hivatva.

A tárgysorozat rendűn felolvasottat a kereskedelmiügyi miniszter leírata, melyben az országos ipartanács jelentése kapcsán közölte a kamarával, hogy a hazai bőripar fejlődését főképp három körülmény gátolja, t. i. először: hogy a vargák egy része csupán a gyors termelést tartja szem előtt, mellőzve az okoszerű kikészítési eljárását, a bőrt elrontják, a mennyiben másfél hó alatt kívánják előállítani a kész gyártmányt, holott ahoz, hogy ennek minősége megfelelő legyen, 6—7 havi időköz kívánatik; másodsor, hogy a magyar nyers bőrök 50 százaléka beégetve s a nyuzás alkalmával el van rontva, minélfogva a hazai nyers bőr elsőrendűnek nem minősíthető; harmadszor, hogy a lábbelik készítésével foglalkozó iparosok a közönséges varrógépen kívül más gépeket alig használnak, miért is ezen ipar-ág nem bír a kellő versenyképességre emelkedni. A kamara mind a három irányban felhívta az érdekelt iparosok figyelmét a követendő eljárás szem előtt tartására, tudomására hozván ezutal a lábbeli készítő iparosoknak, hogy a m. k. r. technológiai iparmúzeumban talpvarró és egyéb bőrmunkáló gépek olcsón és kedvező feltételek mellett beszerezhetők és pedig a legelőnyösebben, úgy, hogy e célból szövetkezeteket alakítsanak s az ily gépeket közösen használják.

A marosvásárhelyi I-ső foku ipartanoda felügyelő bizottságának kérése folytán az iparosanonz-munka-kiállítás alkalmával a jó előmenetelt tanúsító növények megjutalmazására a kamara 50 forint adományozott.

Olvastatott a kereskedelmiügyi m. kir. miniszter leírata az ország különböző pontjain létesíteni kívánt újabb ipari tanműhelyekhez szükséges tanerők megfelelő kiképzése tárgyában. E célból ugyanis a nevezett miniszter ur (tanműhelyi) szaktanítók, illetve tanárok számára, a kik vagy már működnek valamely anyag, fa vagy fémipari szakiskolánál (ide értve a házi ipari tanműhelyeket is), vagy jövőben létesítendő ily intézeteknél alkalmaztatni ohtajának, s kik alkalmasak arra, hogy akár az ipari szakrajz, akár szaktárgyak gyakorlati tanulmányozására külföldre kiküldessenek, néhány 300, esetleg 600 frtos ösztöndíjat illetve utazási segélyt adományoz. A főlhívás ez iránt ki lévén bocsátva, a kamara a beérkező pályázatok elbírálására egy bizottságot küldött ki.

Olvastatott az osztrák-magyar bank kormányzójának átirata, melyben tudomására hozza a kamarának, hogy Kautz Gyula, az új kormányzó, ő felségének ez évi március hó 6-án kelt legfelsőbb elhatározásával az osztrák-magyar banknak reá bizott kormányzói állását elfoglalta és a bank-üzletek vezetését átvette. A kamara az elnök indítványára elhatározta, hogy a kiváló magyar tudós és szakférfihoz ezen kinevezése alkalmából üdvözlő átiratot intéz.

Különfélék.

— Az egyház köréből. A király az erdélyi károly-kehervári székeskáptalanban az üresedésben levő olvasókanonokságot Fábian Sándor éneklőkanonoknak és az egyházmegyei alapítványok gondnokának, az ekként megüresedő éneklőkanonokságot pedig Bálint Károly címzetes apátnak, székesegyházi espereskanonoknak és egyházmegyei tanfelügyelőnek adományozta.

— Székely munkások figyelmébe. A kereskedelmi miniszter a következő leíratot intézte meggyénk főispánjához Potsa József urhoz: Méltóságos Főispán ur! A m. kir. államvasutak gépgyárának felügyelő bizottsága f. hó 14-én 3881

sz. a. jelenti nekem, hogy a következő hónapokban a diósgyőri vas- és aczélgárban 10 ügyes öntő, 2 kovács, 2 géplakatos, s ezen kívül a most említett telepen és az államvasutak gépgyárában néhány ügyes vas- és fémestergályos és gyaluló találhat foglalkozást. Megjegyzem, hogy a diósgyőri gyárba felveendő munkásoknak maguknak kell lakásról gondoskodniuk. Felhivom méltóságodat, hogy a lehető legszélesebb körben közzététetvén e körülményt, oda hatni sziveskedjék, miszerint az alkalmazást keresők erről kellőleg értesüljenek és jelentkezés esetében azok alkalmaztatása iránt közvetlenül a nevezett állami üzemek felügyelő bizottságával tárgyalni sziveskedjék. Budapest, 1892. március hó 21-én. A miniszter helyett: Lukács Béla s. k. államtitkár.

— Az idei ujonczozás Kézdi-Vásárhelyt javában foly. Hétfőn a kézdivásárhelyi fiukat asszentálták és pedig elég szép eredménnyel, mert körülbelől 20 vált be katonának. Kedden a kézdi járás részéről kezdettek sorozni, mely eltart egészen a hét végéig. Különbben a kép most is olyan, mint eddig. Felbokrétázott legények, keserű bubánatba merült leányok, siró anyák, kesergő apák s az érleklődők, rokonok, jó barátok egész tömege veszi körül a tanácsházat, hol az urak „a császár emberei“-t válogatják. S a tarka képhez az öröm és bánat különféle nyilvánulásai adják a hangulatot. Amde az erősen megregáliázott pálinka is nagy szerepet játszik s nem egy elkeseredett katonajelöltet juttat a dutyiba.

— Időjárásunk. Április, a szeszélyes asszony, ismét mosolyog, de mosolygása rideg és fanyar. Derűs égboltról melegen süt a tavaszi nap, de az irigy szél nem engedi elverni melegét. A föld egészen ki van száradva s eső után eped. A gazdaságközönségnek ismét egygyel több oka van a jövő felől aggdógni.

— Értesítés. A kézdivásárhelyi ref. egyház f. évi április 10-én délelőtti isteni tisztelet után közgyűlést tart, melynek főbb tárgyai: 10 egyház-tanácsos választása, a múlt évi számadások megerősítése, gondnoki jelentés és eshetőleges indítványok tárgyalása. Felkérem a t. egyháztagokat, sziveskedjenek minél számosabban részt venni és jogaikat gyakorolni. Kézdi-Vásárhely, 1892. április 4-én. Baló László egyhkf. főgondnok.

— A kézdivásárhelyi jótékony nyegylet közelebről tartott választmányi ülésében köszönetet mondott a farsangon tartott kalikó-bál buzgó rendezőségének, ugyszintén nagys. Nagy Gábor urnak, ki a rendezőség megbízásaiban ritka szives-séggel és nagy ügybuzgalommal járt el. A választmány a felvidéki inségesek javára 25 frtot szavazott meg s küldött rendeltetési helyére. Egyidejőleg a közelgő husvéti ünnepek alkalmából a házi szegények közt élelmi szerekre pénz-segély kiosztása határozottat el.

— Fillérestély Kovásznán. Szépen sikerült fillérestély volt Kovásznán folyó hó 2-án. Deák Domokosné urnő mint háziasszony, Deák Lujza és Lázár Ilona (Dálnok) urhölgyek mint házi kassasszonyok tarták kezökben a rendezés fonalát s ezt oly ügyesen bonyolították le, hogy igazán semmi kívánnivalót nem hagytak fenn. Szép az, ha a fillérestélyen a felolvasó oly humorral olvas fel, mely a legflegmalikusabb agglégény kedélyhangulatát is felvillanyozza; még szebb az, ha egy vegyes kvartett korrekt előadása tapsviharra készíti a bájos női kacsockákat; gyönyörrel tölti el a hallgatóság fülét az is, ha egy bariton-énekes zenekísérettel mellett solot énekel. Azonban a felolvasások a szép női ajkakat rend szerint ásitásra készítik; a kvartett azon részénél, hol a kezdet kezdődik, az egyik fél rendesen (nem akarom a szépnemet sérteni, tehát csak a férfienemet értem ide) trémát kap s így a működők nem a darab, de a terem végére futnak; azt pedig mondanom sem kell, hogy minden baritonénekes redkedtséggel mentegeti magát, vagy a mi még gyakoribb, a szegény cigányt kárhoztatja. E fillérestélyen ilyen dolog nem történt. A programmnagyon előnyösen egy pontból állott: Kovászna és vidéke ifjusága Szőke Pista kézdivásárhelyi bandája zenekísérettel mellett több hazai és külföldi táncdarabot adott elő. Az előadott darabok mind jól sikerültek, úgy, hogy majdnem mindeniket megújrázták nem egyszer, de négyszer is. A program után reggel 4 óráig tartó tánc volt,

mely alatt nem egy bájos nő meg bozontos férfiak sohajtott így fel: Bár csak ez az éjszaka „Urnapijág“ tartana! Ez érdem itt senki másé, mint első sorban Deák Domokosné urhölgyé, ki határtalan kedvességével tette ez estélyt feledhetlenné, továbbá Deák Lujzá és Lázár Ilonáé, vidékünk eme két bájos női alakjáé, kiknek neve mindig elég arra, hogy azon estély, melynek élére állanak, úgy anyagilag mint erkölcsileg sikerüljön. Adjon az ég Kovásznának sok ily fillérestély-rendező urhölgyet, s akkor nekünk, kik ezen estélyeken részt vesszünk, sohasem lesz alkalmunk megbánni azt, hogy oda mentünk. V á s á r h e l y i.

Közzgazdaság.

A háromszékvármegyei gazdasági bizottság alapszabály-tervezete.

(Vége.)

IX.

J á r á s k ö r i b i z o t t s á g.

24 §.

A járásköri bizottságok szolgabírói járásonkint szerveztetnek; vagyis: annyi járásköri bizottság alakul, a hány szolgabírói járása van a vármegyének.

25 §.

A járásköri bizottságokat az igazgató választmány utasítására és ellenőrzése mellett a közgyűlés által megválasztott járásköri bizottsági elnökök és jegyzők szervezik, beválasztván tagokul a járás területén fekvő községek gazdái közül azokat, a kikről föltehető, hogy a gazd. ügyek és a bizottság céljai iránt kellő érdeklődést fognak tanusítani.

26 §.

A járásköri bizottságok tagjainak száma a járás területén létező városok és községek számától függ, a mennyiben a bizottságba minden város és községből legalább egy tag választandó.

27 §.

A vármegyei bizottság tagjai egyuttal tagjai azon járásköri bizottságnak, a melynek területén laknak.

28 §.

A járásköri bizottságok feladata: saját területükön azon cél elérésére azon eszközök felhasználásával működni, a melyek az alapszabályokban körvonalozva vannak; különösen pedig:

a) a vidék gazdasági érdekeit a bizottság gyűlésein megvitatni és javaslatait az igazgató választmány elé terjesztetni;

b) az állattenyésztés, földmívelés, gyümölcste-nyésztés, konyhakertészet, méhészet és általában a gazdasági ipar körébe tartozó minden mozzanatot saját területén figyelemmel kísérni, a hiányokat feltárni s orvoslásuk iránt az igazgató választmány elé javaslatot tenni;

c) az igazgató választmány által kívánt várm. bizottságot és működését érdeklő adatokat beszerezni, beszolgáltatni, s az anyagi jólét előmozdítására közreműködven, ez érdekében a várm. bizottság és választmány határozatainak a járásköri bizottság területén érvényt szerezni;

d) a várm. bizottság céljai iránti érdeklődést a gazdaságközönségben felébresztetni, ápolni, és a velük való folytonos érintkezés által reájuk oktatólag és buzdítólag hatni;

e) működését általában az igazgató választmánytól nyerendő utasítás szerint irányozni.

X.

P e c s é t.

29 §.

A vármegye czimere e fölirattal: „Háromszékvármegyei gazdasági bizottság.“

XI.

V a g y o n.

30 §.

A kamara vagyonát képezik:

- a) államsegélyek;
- b) a bizottság területén lakó gazdaközönség által a földadó alapján fizetendő 1%.
- c) A gazdák szövetkezete által alapszabály szerint létrehozott alapnak kamatjövödelme;
- d) A vármegyei gazd. egyesület létező alaptőkéjének évi kamatai;
- e) Esetleges adományok.

31 §.

Ha a bizottság bármely ok miatt megszűnnék, vagyona hová fordítása fölött a vármegye közgyűlése határoz.

XII.

Alapszabály-változtatás és a bizottság feloszlása.

32 §.

Ha az alapszabályok valamely pontjának megváltoztatása, vagy a bizottság feloszlása indítványoztatnék, ezen indítvány a reudes közgyűlés

előtt egy hónappal az igazgató választmányhoz írásban benyújtandó és a közgyűlési tárgysorozatban különösen megemlítendő. Ezen indítvány fölött az igazgató választmány megokolt részletes véleményét készít, mely az indítvánnyal együtt a közgyűlésen tárgyalandó.

A felosztás kimondására a bizottság szavazatképes tagjai kétharmadának beleegyezése szükséges. Ha azonban az első közgyűlésen a szavazatképes tagok kétharmada meg nem jelennek, akkor a hat hét múlva újból összehívandó közgyűlésen a megjelent tagok két harmada határoz.

Az alapszabályok változtatásánál a jelenlevő szavazatképes tagok kétharmadának egyenlő szavazata is elégséges.

Az alapszabályok változtatására, valamint a bizottság feloszlására vonatkozó határozat foganatosítás előtt felterjesztendő a m. kir. földmivélségügyi miniszteriumhoz.

XIII.

Általános intézkedések.

33 §.

A kamara hivatalos működését alapszabályainak a m. kir. belügyminiszter ur által leendő megerősítése után azonnal megkezdi.

34 §.

Azon esetben, ha a vármegyei gazd. bizottság az alapszabályokban meghatározott célt és eljárást illetőleg hatáskörét meg nem tartja, a m. kir. kormány által, a mennyiben további működésének folytatása által az állam vagy egyleti tagok vagyoni érdeke veszélyeztetnék, haladéktalanul felfüggesztetik, s a felfüggesztés után elrendelendő szabályos vizsgálat eredményéhez képest végleg feloszlatatik vagy esetleg az alapszabályok pontos megtartására, különbeni felosztás terhe alatt, köteleztetik.

Közlő:

Erdélyi Károly,

a gazd. bizottság id. titkára.

Piaci árak.

Kézdi-Vásárhelytől, 1892. márcz. 31-én.

Buza (tisztá)	hektóliterenként	8 frt — kr
" (elegy)	"	— frt — kr
Rozs (tisztá)	"	6 frt 30 kr
" (elegy)	"	— frt — kr
Arpa (tisztá)	"	4 frt 60 kr
" (elegy)	"	— frt — kr
Zab	"	2 frt 70 kr
Törökbuza	"	5 frt — kr
Kása (köles)	"	10 frt — kr
" (árpa)	"	20 frt — kr
Borsó	"	6 frt — kr
Lencse	"	16 frt — kr
Fuszulyka	"	16 frt — kr
Pityóka (legszebb)	"	1 frt — kr
Marhahús	kilógrammonként	— frt 44 kr
Disznóhús	"	— frt 40 kr
Juh-hús	"	— frt 24 kr
Szalonna	"	— frt 64 kr
Faggyu (nyers)	"	— frt 32 kr

Hivatalos árfolyamok

érték-

a budapesti áru- és
tőzsdén

1892. április hó 4-én.

Magyar aranyjárdék 6%	—
Magyar aranyjárdék 4%	103.08
Magy. papírbárdék 5%	107.85
Magyar vasuti kölesön	102.10
M. keleti vasuti államkötv. I. kibocs.	118.—
M. keleti vasuti államkötv. II. kibocs.	—
M. keleti vasuti államkötv. III. "	111.—
Osztrák járdék papirban	115.50
Osztrák járdék ezüstben	999.—
Osztrák járdék aranyban	106.—
1860. államsorsjegyek	137.51
Osztrák-magyar bank részvény	962.—
Magyar hitelbank részvény	352.—
Osztrák hitelintézet részvény	140.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	137.50
M. földtehermentesít. kötv. záradékkal	94.75
Temes-bánáti földteherm. kötvény	93.75
Temes-bánáti földt. kötv. záradékkal	—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	139.—
Horvát-szlavon földteherment. kötv.	280.—
Magyar szőlődézma-váltási kötvény	343.50
Magyar nyeresémsorsjegyek kölesön	137.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	128.—
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.59
20 frankos arany	941.—
Német birodalmi márká	58.05
London (2 havi váltókért)	159.80
20 márká arany	11.62

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

Dobay János.

Selyem hamisítvány.

Égessünk el egy mintát a venni szándékoló fekete selyemből s a hamisítás rögtön kiderül: Mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepödrödik és csakhamar kialszik, maga után csekély világosbarna hamut hagyván; addig a hamisított selyem (mely zsíros színtű — szalonnás — lesz és könnyen törlik), lassan tovább ég (minthogy rostszálai a festanyagtól telítetten tovább izzanak) és sötétbarna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödrödik, csak meggörrbül. **Henneberg G.** (cs. kir. udv. szállító) **selyemgyára Zürichben**, házhoz szállítva, postabér- és vámmentesen szívesen küld bárkinek is mintákat akár egyes öltönyökre való, akár egész végekben levő valódi selyem szöveteiből.

Sz. 1177. k. i.

1892.

Hirdetmény.

Alattírt városi tanács által közhirrét tétetik, miszerint a folyó évi IV-ik osztályu kereseti adó kivétési lajstrom folyó hó 8-tól fogva 8 napi közszemlére a városi adóhivatalnál ki van téve, s az bárki által a hivatalos óra alatt megtekinthető. Esetleges folyamodás közvetlen a m. kir. pénzügyigazgatósághoz adandó be.

Kézdi-Vásárhelytől, 1892. április hó 5-én.

Bartók Károly,

polgármester.

Sz. 1177. k. i.

Ajánljuk az általunk valódi Karvin-köszénből előállított

koakszot

mindennemű gyárak fűtésére, ugyszintén kovácsműhelyek használatára mint nélkülözhetetlen erős fűtőszert. A megrendelés czimezendő:

A légszeszgyár igazgatóságának
Kolozsvártt.

Sz. 1177. k. i.

Háromszékvármegye alispánjától.

Szám 3591 — 1892.

Árlejtési hirdetmény.

A Sepsi-Szentgyörgyön levő háromszékvármegyei «Ferencz József» kórház udvarán 10 hét alatt újból építendő pince munkái az előirányzott költségvetés szerint 1039 frt 27 kr összegben kiépítendő lévén, ennek vállalat utjání biztosítása céljából folyó évi április hó 16-án délután 3 órakor zárt ajánlati versenytárgyalás tüzetik ki az alispáni irodában.

Mi azon megjegyzéssel tétetik közhirrét, hogy vállalkozni szándékozók zárt ajánlataikat a tárgyalási nap déli 12 órájáig a megyei pénztárnál adják be, mivel a kitűzött határdőn tul ajánlatok nem fogadtatnak el.

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.

Az ajánlatokban világosan kijelölendő az egyégségi árból leengedendő % számmal és bettével.

A zárt ajánlatok borítékban lepecsételve nyújtandók be, az ajánlatokhoz a kikiáltási összegnek öt száztólija mint bánatpénz csatolandó.

A feltételek az árelemzés, árjegyzék és műszaki leirással együtt a jegyzői irodában, a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Sepsi-Szentgyörgyön. 1892. évi márczius hó 30-án.

Alispán helyett:

Szentiványi Miklós
főjegyző.

Sz. 1177. k. i.

Ajánljuk a nagyérdemű közönségnek a legtisztább és vízmentes

köszén-kátrányunkat

mindennemű nedvesség és fa rothadás megóvására. A megrendelések czimezendők:

A légszeszgyár igazgatóságának
Kolozsvártt.

Sz. 1177. k. i.

Hol a legszebb és legtöbb butor
Brassóban?

PAPP FERENCZ

nagy butorraktárában

kapu-utoza 48 sz. a.

10—

Ugyanott

diófa- és cserefa-furnér

egy □ láb 3—4 krért kapható.

Sz. 1177. k. i.

Gyönyörű minták magánosok számára ingyen és bérmentve. Szabóknak mintakönyv bérmentelen.

RUHA-SZÖVETEK

a magas klérus számára Peruvien és Dosking. Cs. és kir. kat. hivatalnokok részére szabályszerű szövetek, ugyszintén tűzőltök, tornászok részére. Billard és játékasztalokhoz posztók, vadászkabátokhoz vízmentes loden, mosószövetek. Utazópládek 4—14 frtig stb. A ki értékes, tisztességes és tartós, tiszta gyapju szövetet s nem olcsó rongyot akar vásárolni, a mely a megvárás díjra sem érdemes, az forduljon

Stikarofsky Jánoshoz
Brünnben.

Több mint fél millió értékű posztó-raktár.

A continens legnagyobb elküldési
üzlete.

Figyelmeztetés! A t. közönség óva intetik az oly czegektől, kik 3.10 méteres, ugynevezett „maradékokat” és „szelvényeket” mint szalonöltözeteket kínálnak. Már ezen egyforma hosszmenyiségben látható a szédélges, mert ilyen maradékok divatból kiment, elromlott és eladatlan darabokból vannak elosztva.

Ilyen szemét árucikknek, a melyek 2. és 3. kézből vásároltak össze, harmadrészt se érik meg a vételárnak.

Elküldés utánvétel, 10 frton felül bérmentve.

Levelezés német, magyar, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven. 9—20